

Tăng cường sức hấp dẫn của dòng sách đỏ đối với độc giả trẻ - một góc nhìn từ thực tiễn

Font chữ UTM sử dụng
Bảng mã UNICODE
Vui lòng thiết lập lại
Trình điều khiển bản phim

TS. PHẠM THỊ THÙY LINH

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: thuylinh.hnue@gmail.com

Nhận ngày 2 tháng 8 năm 2023; chấp nhận đăng tháng 10 năm 2023.

Tóm tắt: Bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hoá, lòng yêu nước, tự hào dân tộc cho thế hệ trẻ là một trong những nhiệm vụ quan trọng của Đảng và Nhà nước ta. Trong bối cảnh các thế lực thù địch đẩy mạnh hoạt động diễn biến hoà bình như hiện nay, việc giáo dục chính trị tư tưởng, lịch sử truyền thống, văn hoá, nhân cách, lý tưởng sống cho học sinh, sinh viên, người trẻ tuổi, có khả năng thích ứng nhanh chóng với khoa học công nghệ và thông tin trên nền tảng số là một yêu cầu cấp thiết. Lan toả văn hoá, đặc biệt là tăng cường sức hấp dẫn của dòng sách lý luận chính trị đối với độc giả trẻ là một trong những hướng đi được các đơn vị xuất bản quan tâm.

Từ khóa: sức hấp dẫn của sách, sách lý luận chính trị, độc giả trẻ.

Abstract: Nurturing revolutionary ideals, ethics, cultural lifestyles, patriotism, and national pride for the younger generation is one of the critical tasks of our Party and State. Educating political ideology, history, culture, personality, and life ideals to dynamic young students who can quickly adapt to science, technology, and information in the digital platform is imperative in today's context when hostile forces intensify peace-disturbing activities. Spreading culture, particularly enhancing the allure of political theory books for young readers, is a focus of attention for publishing units.

Keywords: book attraction, political theory books, young readers.

1. Độc giả trẻ và dòng sách lý luận chính trị

Sách lý luận chính trị là một loại xuất bản phẩm đặc biệt trong đời sống xã hội. Đây là dòng sách có vai trò, vị trí quan trọng, trực tiếp truyền bá, bảo vệ và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; giới thiệu kiến thức, kinh nghiệm và tinh hoa văn hoá của các nước trên thế giới; góp phần xây dựng nền tảng tư tưởng, thế giới quan, nhân sinh quan cách mạng, giáo dục, nâng cao trình độ, bản lĩnh, ý thức chính trị cho cán bộ, đảng viên và nhân dân; xây dựng hệ giá trị văn hoá và chuẩn mực con người mới; đấu tranh bác bỏ các quan điểm sai trái⁽¹⁾.

Trong bối cảnh đất nước hội nhập ngày càng sâu rộng, quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa ngày càng nhiều thách thức như hiện nay, sách nói chung và sách lý luận chính trị nói riêng càng đóng vai trò vô cùng quan trọng. Sách lý luận chính trị vừa là công cụ sắc bén, tham gia vào cuộc đấu tranh trên lĩnh vực tư tưởng, góp phần giữ vững sự thống nhất nhận thức, hành động đối với lý tưởng, mục tiêu và con đường mà Đảng và nhân dân ta đã lựa chọn, vừa là kim chỉ nam giúp chúng ta chống lại âm mưu "diễn biến hoà bình" tinh vi và thâm độc của các thế lực thù địch trong và ngoài nước. Tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác xuất bản, phát hành sách lý luận chính trị, đáp ứng yêu cầu sự

nghiệp cách mạng mới của đất nước theo tinh thần Chỉ thị số 44-CT/TW, ngày 16/4/2020 của Ban Bí thư về đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác xuất bản, phát hành và nghiên cứu, học tập sách lý luận chính trị là một yêu cầu cấp bách trong tình hình mới.

Trong những năm qua, công tác xuất bản cũng như phát hành dòng sách lý luận, chính trị được chú trọng và có nhiều chuyển biến tích cực. Các nhà xuất bản và doanh nghiệp phát hành sách nỗ lực đa dạng hóa hình thức, kênh thông tin, nhằm đẩy mạnh việc đưa sách lý luận, chính trị đến với đông đảo các tầng lớp nhân dân. Đặc biệt, số lượng sách lý luận chính trị đưa về cơ sở ngày càng tăng; tủ sách xã, phường, thị trấn được xây dựng và tăng cường củng cố, đáp ứng ngày càng tốt hơn nhu cầu tìm hiểu, tra cứu của cán bộ, đảng viên và nhân dân ở cơ sở. Phương pháp truyền thông, tuyên truyền về sách lý luận chính trị không ngừng được đổi mới, bảo đảm phù hợp và tiếp cận được với nhiều đối tượng bạn đọc, đặc biệt là với thế hệ trẻ. Việc quảng bá, giới thiệu sách lý luận, chính trị cũng được chú trọng đầu tư thông qua việc giới thiệu sách mới, sách hay tại không gian hội chợ, triển lãm sách, nhất là trên các phương tiện truyền thông và diễn đàn uy tín trong nước và quốc tế⁽²⁾.

Tuy nhiên, không thể phủ nhận một thực tế là, ở nước ta, ngành xuất bản vẫn đang phải đối mặt với nhiều thách thức trong việc đưa sách lý luận chính trị đến với độc giả trẻ. Một trong những thách thức lớn nhất chính là giới trẻ ngày càng ít quan tâm đến việc đọc sách. Đa số thanh niên Việt Nam chưa hình thành thói quen đọc sách. Theo khảo sát tại Thư viện Quốc gia Việt Nam, chỉ có 20% thanh niên trong độ tuổi 15 - 24 đọc sách thường xuyên. Mỗi năm, một người Việt Nam đọc bình quân khoảng 1 cuốn sách. 80% người trong độ tuổi 20 - 30 không đọc sách trong suốt một năm (Theo Tuổi trẻ.vn ngày 13/5/2022).

Trong khi đó, số liệu điều tra của YouGov

năm 2019 cho thấy, 1/5 người Việt trẻ sử dụng mạng xã hội trên 7 giờ mỗi ngày. Và tại thời điểm tháng 6/2021, số người có tài khoản Instagram ở Việt Nam là gần 11 triệu người, trong đó số người trong độ tuổi từ 13 - 24 chiếm gần 70%.

Rõ ràng, thói quen sử dụng mạng xã hội đã làm thay đổi nhu cầu và thói quen đọc sách của độc giả trẻ. Xu hướng phụ thuộc vào mạng Internet trong khai thác và tìm kiếm thông tin, xu hướng đọc sách phiên bản ngắn gọn, tóm tắt là những điều dễ nhận thấy. Bảng thống kê nhu cầu tìm kiếm các từ khóa trên Internet từ tháng 6/2021 đến tháng 6/2022 (Theo thống kê từ Google Keywordplanner) cho thấy: từ khóa liên quan đến "sách" có tới hơn 80 triệu lượt tìm kiếm. Điều này đặt ra vấn đề đối với các nhà xuất bản, các công ty sách trong việc nâng cao nhận thức, thu hút sự quan tâm của độc giả trẻ đối với sách nói chung và dòng sách lý luận chính trị nói riêng. Mạng xã hội và Internet giúp việc tìm kiếm thông tin của người trẻ diễn ra dễ dàng và nhanh chóng nhưng lại ẩn chứa nhiều rủi ro do thiếu định hướng. Các thế lực thù địch có cơ hội lợi dụng môi trường mạng để truyền bá những tài liệu, những tư tưởng sai trái, chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng, khiến cho cuộc chiến "điển hình hoá bình" ngày càng tinh vi, phức tạp, khó lường. Làm thế nào để khơi dậy và phát triển văn hoá đọc? Làm thế nào để tăng sức hấp dẫn của dòng sách lý luận chính trị là bài toán khó cần sự phối hợp của nhiều bên liên quan nhằm thích ứng với thói quen đọc đang thay đổi của giới trẻ và sự phát triển của truyền thông kỹ thuật số.

2. Nâng cao sức hấp dẫn của dòng sách lý luận chính trị

Cơ cấu, thể loại sách lý luận chính trị ngày càng phong phú, đa dạng, góp phần khẳng định tính khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù

địch. Các mảng đề tài chính thường được tập trung khai thác như: Các tác phẩm của Chủ tịch Hồ Chí Minh và sách viết về Người; sách về công tác xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong giai đoạn hiện nay; sách về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam; sách về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng... Các nhóm sách nghiên cứu chuyên sâu về những vấn đề lý luận và thực tiễn về Đảng cầm quyền; xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa; phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; giáo dục truyền thống dựng nước và giữ nước của dân tộc; lãnh đạo và quản lý các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa - xã hội... được quan tâm và tăng cường đầu tư. Các tác phẩm kinh điển, tác phẩm của các nhà hoạt động chính trị; sách văn kiện Đảng, Nhà nước và của các tổ chức chính trị - xã hội; các sách biên soạn theo chuyên đề tổng kết thực tiễn; sách nghiên cứu lý luận chính trị, sách lý luận chính trị phổ thông; sách tham khảo lý luận chính trị; sách tra cứu những vấn đề lý luận chính trị; sách phục vụ công tác đối ngoại; sách giáo khoa lý luận chính trị; sách pháp luật, v.v. luôn có mặt trong danh mục ưu tiên của các nhà xuất bản, đặc biệt là các nhà xuất bản được giao nắm giữ nhiệm vụ chính trị như Nhà xuất bản Chính trị, Quốc gia Sự thật, Nhà xuất bản Thông tin và truyền thông...

Vậy sức hấp dẫn của dòng "sách đỏ" này hội tụ ở những yếu tố chủ yếu nào? Xác định được điều này sẽ giúp các đơn vị xuất bản có được những hoạch định bài bản, hiệu quả trong quá trình giải bài toán nâng cao chất lượng xuất bản phẩm lý luận chính trị. Sức hấp dẫn của một xuất bản phẩm, đặc biệt là các xuất bản phẩm lý luận chính trị được tạo thành bởi nhiều yếu tố, trong đó có các yếu tố cơ bản sau đây:

Thứ nhất, chất lượng nội dung là yếu tố hàng đầu làm nên giá trị của một xuất bản phẩm nói chung, sách lý luận chính trị nói riêng. Nội dung sách lý luận chính trị đảm bảo chất lượng khi

thực hiện có hiệu quả việc tuyên truyền, giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh; quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; giới thiệu kiến thức, kinh nghiệm và tinh hoa văn hoá của các nước trên thế giới; góp phần xây dựng nền tảng tư tưởng, thế giới quan, nhân sinh quan cách mạng, giáo dục, nâng cao trình độ, bản lĩnh, ý thức chính trị cho cán bộ, đảng viên và nhân dân; xây dựng hệ giá trị văn hoá và chuẩn mực con người mới; đấu tranh bác bỏ các quan điểm sai trái. Điều này đòi hỏi đội ngũ biên tập của các đơn vị xuất bản, cần không ngừng rèn luyện, bồi dưỡng, nâng cao trình độ nhận thức, chuyên môn để đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của xã hội⁽³⁾. Đội ngũ cán bộ làm công tác biên tập có trình độ chuyên môn, trình độ nhận thức chính trị càng cao, càng sâu thì khả năng khai thác và gia công được những bản thảo chất lượng, giá trị càng lớn. Thời đại công nghệ số không cho phép người làm xuất bản chỉ bằng lòng làm những "thợ chữ" giản đơn, mà người làm sách trong kỷ nguyên số cần nhạy bén, năng động, thích nghi với cái mới, làm chủ cái mới để góp phần nâng tầm giá trị thương hiệu của bản thân và của đơn vị.

Thứ hai, sức hấp dẫn của hình thức, phong cách thể hiện là tiêu chí quan trọng. Sự phát triển của công nghệ và kỹ thuật số đã thay đổi cách tiếp nhận thông tin và giải trí của độc giả, nhất là độc giả trẻ. Xu hướng ưa thích nội dung ngắn hơn, trực quan hơn, sinh động hơn trên các nền tảng số hay mạng xã hội là một thực tế, đồng thời cũng là thách thức đối với các đơn vị xuất bản.

Thứ ba, sách điện tử là xu thế tất yếu. Theo báo cáo của Cục XB&PH, năm 2022, Việt Nam hiện có hơn 15 triệu lượt người sử dụng sách điện tử, tương đương với 35 triệu bản sách được đọc, tăng 59% so với năm 2021. Khi ngành xuất bản tiếp tục phát triển và thích nghi với thói quen đọc đang thay đổi, sách điện tử tiếp tục là một giải pháp đầy hứa hẹn giúp mở rộng phạm vi tiếp cận của độc giả trẻ.

Thứ tư, sức hấp dẫn của các hoạt động quảng bá, truyền thông, phát hành. Chúng ta không thiếu các xuất bản phẩm lý luận chính trị có chất lượng. Nhưng làm thế nào để lan toả đến đông đảo độc giả, thu hút và hỗ trợ tối đa để độc giả dễ dàng tiếp cận các xuất bản phẩm đó chính là nhiệm vụ của công tác truyền thông, quảng bá. Các hoạt động marketing cần được đa dạng hoá về nội dung và hình thức, phù hợp với đối tượng sinh viên vốn năng động, nhanh thích ứng với khoa học công nghệ và thông tin trên nền tảng số. Cần tạo thêm các sân chơi, định hướng các dự án nhằm lan toả các xuất bản phẩm lý luận chính trị có chất lượng, từ đó nâng cao nhận thức, trau dồi lý tưởng, khơi dậy tinh thần chiến đấu trong thế hệ trẻ, góp tiếng nói mạnh mẽ trong việc phản bác lại các luận điệu sai trái của các thế lực thù địch, bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng.

3. Một điểm nhìn từ thực tiễn: Dự án Tủ Sách thanh niên của Công ty cổ phần Sách điện tử Waka

Rất nhiều NXB, công ty phát hành đã và đang triển khai các dự án, chương trình nhằm phát triển và lan toả văn hoá đọc. Trong đó, dự án Tủ Sách thanh niên của Công ty Cổ phần Sách điện tử Waka đang triển khai khá hiệu quả, đóng góp một mô hình có giá trị thực tiễn trong việc thu hút bạn đọc trẻ; nâng cao sức hấp dẫn, tính thiết thực của dòng sách lý luận chính trị, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng theo tinh thần Chỉ thị 44-CT/TW ngày 16/4/2020 của Ban Bí thư về đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác xuất bản, phát hành và nghiên cứu, học tập sách lý luận chính trị.

Nền tảng xuất bản điện tử Waka được thành lập từ năm 2014 bởi Công ty Cổ phần Bạch Minh (Vega Corporation) và chính thức được tách riêng thành Công ty Cổ phần sách điện tử Waka vào tháng 6/2019. Với định hướng **Đưa tri thức tới mọi tầng lớp nhân dân, nâng tầm tri thức Việt**, Công ty CP sách điện tử Waka là đơn vị

tiên phong trong việc ứng dụng công nghệ cao trong triển khai và cung cấp Ebooks trả phí ở Việt Nam. Waka cũng đang là đơn vị đi đầu trong lĩnh vực Bản quyền nội dung số với hơn 13.000 đầu sách điện tử, truyện tranh, sách nói (audiobooks) trong và ngoài nước. Đồng thời, công ty cũng đã xây dựng được quy trình riêng để rà soát và bảo vệ các nội dung Bản quyền mà mình sở hữu.

Hàng trăm đầu sách lịch sử được tóm tắt dạng chữ, dạng audiobook và cung cấp miễn phí trên Tủ Sách thanh niên.

Dự án *Tủ sách thanh niên* hay còn gọi là *sách yêu nước* là dự án xây dựng tủ sách điện tử trên nền tảng số Waka, được thực hiện dựa trên cơ sở hợp tác giữa Waka và Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam nhằm trang bị cho thanh niên tri thức lịch sử, niềm tự hào dân tộc, tư tưởng chính trị và kỹ năng thời đại (công nghệ, khởi nghiệp,...). Tủ sách thanh niên cho phép bạn đọc tiếp cận miễn phí toàn bộ tủ sách với hàng nghìn đầu sách đa dạng về nội dung (sách lý luận chính trị, sách lịch sử, sách danh nhân, sách kỹ năng...) và hình thức (sách nói, sách hình, sách chữ, sách tóm tắt) miễn phí, không gian lưu trữ (1GB) với các tính năng cá nhân hoá như upload và quản lý tài liệu theo thể loại, tự thiết kế back ground thư viện cá nhân, thiết lập mục tiêu, theo dõi quá trình đọc và lưu trữ kết quả... nhằm tạo điều kiện cho

mọi tầng lớp thanh niên được bình đẳng tiếp cận tri thức, bình đẳng trong văn hoá đọc.

Waka cũng đầu tư truyền thông cho dự án thông qua các nền tảng mạng xã hội như Facebook, Tiktok, Instagram... thu hút đông đảo các bạn trẻ yêu thích và quan tâm. Tháng 5/2023, kênh Facebook Tủ sách thanh niên có gần 6,5 triệu lượt tiếp cận, gần 1.500 lượt theo dõi mới. Đây là con số đáng mừng, chứng tỏ sức lan toả của hình thức truyền thông phù hợp với đối tượng, mang lại hiệu quả thiết thực. Các trang mạng xã hội, các nhóm cộng đồng mạng xã hội yêu thích lịch sử có hàng trăm ngàn người theo dõi cũng liên tục được nhóm truyền thông Tủ sách thanh niên đăng bài, tương tác như: Trang □Lịch sử vàng son□(214.735 người theo dõi), trang □Lịch sử văn minh thế giới□, □Tìm hiểu lịch sử□(hơn 130 ngàn người theo dõi), Nhóm □Diễn đàn lịch sử Việt Nam□, □Lịch sử kiêu hùng□(gần 150 ngàn người theo dõi)...

THEO DÕI HIỆU QUẢ MARKETING MẠNG XÃ HỘI TỦ SÁCH THANH NIÊN - THÁNG 4.2023 -									
Facebook: Tủ sách Thanh niên			Tiktok: Tủ sách Thanh niên Audiobook			Tiktok: Tủ sách Thanh niên Ebook			
Lượt tiếp cận	Lượt truy cập	Lượt follow mới	Lượt follow mới	Lượt tim	Lượt xem hồ sơ	Lượt xem	Lượt follow mới	Lượt tim	Lượt xem hồ sơ
Tháng trước	273.960	2.700	90	15	2342	310	44k	651	41k
Tháng này	1.193.869	6.903	173	41	2.207	305	67k	191	24k
Số tăng	371%	122%	92.200%	6.3%	2%	54.4%	36.9%	21.6%	27.4%

THEO DÕI HIỆU QUẢ MARKETING MẠNG XÃ HỘI TỦ SÁCH THANH NIÊN - THÁNG 5.2023 -									
Facebook: Tủ sách Thanh niên			Tiktok: Tủ sách Thanh niên Audiobook			Tiktok: Tủ sách Thanh niên Ebook			
Lượt tiếp cận	Lượt truy cập	Lượt follow mới	Lượt follow mới	Lượt tim	Lượt xem hồ sơ	Lượt xem	Lượt follow mới	Lượt tim	Lượt xem hồ sơ
Tháng trước	1.193.869	6.903	173	41	2.207	305	67k	191	24k
Tháng này	6.490.705	32.984	1.472	0	1109	228	35k	164	19k
Số tăng	435%	454%	740.00%	51.6%	20%	47%	21.3%	21.3%	30.4%

Số liệu theo dõi hiệu quả truyền thông □Tủ sách thanh niên□ Nguồn: Công ty Cổ phần Sách điện tử Waka

Ngoài ra, Waka cũng thường xuyên tổ chức các chương trình quảng bá tủ sách, lan toả văn hoá đọc tại các trường đại học, các trường THPT lớn như: Học viện Báo chí và Tuyên truyền, Đại học Kinh tế Quốc dân, Đại học Mỏ địa chất, Trường Liên cấp Phenikaa... Tại các sự kiện này, Waka đã tặng hàng trăm tài khoản đọc sách miễn phí trên nền tảng Waka 4.0 cho các bạn sinh viên,

giúp đối tượng độc giả trẻ mục tiêu dễ dàng tiếp cận với thư viện số phong phú với hàng trăm đầu sách lý luận chính trị được giới thiệu với nhiều hình thức sinh động: từ bản đầy đủ cho đến các bản tóm tắt sách, review sách, sách nói, podcast...

Có thể nói, bên cạnh mục tiêu nâng cao chất lượng nội dung, đa dạng hoá hình thức xuất bản phẩm lý luận chính trị, thì công tác truyền thông, quảng bá với những hình thức sinh động, thiết thực, đánh trúng thị hiếu và nhu cầu đối tượng độc giả tiềm năng là một giải pháp quan trọng nhằm nâng cao sức hấp dẫn của dòng sách lý luận chính trị, đưa dòng sách quan trọng này vào đời sống, góp phần phổ biến chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nâng cao kiến thức của các tầng lớp nhân dân, đặc biệt là giới trẻ về chính trị, lý luận, pháp luật, phục vụ sự nghiệp đổi mới và bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng. Một góc nhìn từ thực tiễn lan toả văn hóa đọc, lan toả dòng sách lý luận chính trị đến đối tượng độc giả trẻ của một đơn vị xuất bản sách trực tuyến hàng đầu Việt Nam hy vọng góp một gợi ý hiệu quả cho công tác tuyên truyền, nâng cao chất lượng sách lý luận chính trị ở nước ta hiện nay./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam, Chỉ thị số 20-CT/TW ngày 27/1/2003 của Ban Bí thư về nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác xuất bản, phát hành sách lý luận, chính trị trong tình hình mới. <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn>.

2. Hoàng Vĩnh Bảo (2020), □Đổi mới và nâng cao hiệu quả xuất bản, phát hành sách lý luận, chính trị□, Kỷ yếu Hội thảo khoa học quốc gia Sách lý luận, chính trị với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, Hà Nội.

3. Dương Trung Ý (chủ biên) (2019), *Nâng cao chất lượng xuất bản sách lý luận chính trị phục vụ công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý ở Việt Nam hiện nay*, Nxb. Lý luận chính trị, Hà Nội.

4. Đảng Cộng sản Việt Nam, Chỉ thị 44 CT/TW ngày 16.4.2020 về đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác xuất bản, phát hành và nghiên cứu, học tập sách lý luận, chính trị, <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn>.